

[Hasle.]

ligste — til den herskende Arbejdsløshed netop er et for usmidigt Pengesystem.

At en saadan Politik vilde føre helt bort fra Guldet, tvivler jeg om — i hvert Fald i første Omgang. Jeg kan ikke tro, det skulde gaa som i Thomas Moore's Bog „Utopia“, hvor Guldet kun anvendes til Slavelænker og Kammerpotter; men at Guldet nok kunde indtage en mindre fremtrædende Plads i Seddelbankens Overvejelser over, hvad der til enhver Tid kræves for at holde Produktionen i Gang, tror jeg for mit Vedkommende er rigtigt.

Det var altsaa den ene Side af Sagen: det stabile Prisniveau, som jeg nævnte, der slet ingen Grund var til at søge, for det første, fordi det vilde være urigtigt, og for det andet, fordi det under ingen Omstændigheder vil kunne skabes ved den saakaldte Udmøntning af de faste Værdier.

Det næste Spørgsmaal er: Vilde dette da skabe Rentefrihed? Ja, det vilde det da i hvert Fald kun gøre for Ejerne af de faste Værdier. F. Eks. Embedsmænd og Folk, der falder ind under de immaterielle Erhverv, og som altsaa i Regelen ingen faste Værdier ejer, kan i hvert Fald ikke faa Del i Rentefriheden, for man kan jo da ikke vente, at de, der ejer de faste Værdier, vederlagsfrit vilde stille deres Andelsanvisninger til Disposition for disse Mennesker; ganske vist er det jo fortræffelige Folk, men ikke desto mindre tror jeg nok, at der vilde blive krævet et Vederlag.

Nej, denne Bevægelse, der skilter med sit Samfundssind, er i Virkeligheden kun Udtryk for den snævrere Bonde-Egoisme, et Forsøg paa at skabe en ny skrap Bonde-Kapitalisme paa de øvrige Samfundslags Bekostning.

Jeg har opholdt mig temmelig udførligt ved dette, fordi det er Hovedsagen, medens selve det 15 pCt.-Finansierings-system nok af sig selv vil falde sammen. Man kunde sige, at jeg her har talt for udførligt over for en saadan sort Tale; men man nødes nu engang til at imødegaa saa megen sort Tale, og hvad enten saadan sort Tale fremsættes af kongelige oktrojerede Socialdemokrater eller af mindre fine Folk, er det min Pligt som konservativ Politiker at imødegaa denne Tale.

Naar saaledes Socialdemokrater og Radikale rejser Landet rundt og fortæller, at de skal have en dybtgaaende Rentesaenkning, f. Eks. til 1½ eller 2 pCt., medens Renteniveauet, som enhver ved, i Øjeblikket ligger mellem 4½ og 4¼, saa er

dette lige saa sort Tale som at sige, at man ingen Rente skal betale — der er ingen principiel Forskel. Og jeg for mit Vedkommende nærer ingen Tvivl om, at Kimen til den Giftblomst, der er vokset op, og som breder sig under Navnet „J. A. K.“, er lagt af de Herrer socialdemokratiske og radikale Talere Landet over. I det hele er denne Kamp mod Kapitalismen ogsaa paa en anden Maade og ved enhver Lejlighed opflasket af de Herrer, gennem Kronesaenkning, gennem Grundskyld, overalt er det, i hvert Fald agitatorisk set, Angreb paa Kapitalen. Her staaer Forholdet mere tydeligt frem, og derfor ser man sig ogsaa nødsaget til at vende sig imod det fra de Herrer Side.

Jeg finder det rigtigt, at Regeringen lod et sagkyndigt Udvalg undersøge disse Selskabers Forhold, og Regeringen har været meget heldig med sit Valg af disse Mænd, for jeg synes, de har givet deres Betænkning den Form, som den netop burde have: den kan læses og forstaaes af ethvert Menneske. Der er ikke gjort noget Forsøg paa at sætte det op i et falsk videnskabeligt Plan, man har holdt sig til Jorden, og det anser jeg for at være af meget stor Betydning. De Bilag, der medfølger, de matematiske Udregninger, er ikke umiddelbart forstaaelige for alle og kan heller ikke være det; det havde maaske været praktisk, om man over for saa illoyale Modstandere, som der her bliver Tale om fra „J. A. K.“s Side, havde ladet foretage sideløbende en Beregning af, hvor meget man af et Sparekasse- og et Kreditforeningslaan af samme Størrelse vilde have at udrede i effektiv Rente. Men det kan jo naas i Udvalget, vi kan jo drøfte det der, jeg tror i hvert Fald, det vilde være opportunt. Her er maaske ogsaa andre Spørgsmaal, som med Held kunde undersøges nærmere, jeg tænker navnlig paa et Forhold, som det ærede Medlem Hr. Axel Dam har omtalt, og som er citeret i „J. A. K.“s Blad.

Hvad selve Lovforslaget angaar, kan man dele det i to Afsnit; den første Del angaar Spørgsmaalet om Kontrol og Straffebestemmelserne for at give vildledende Oplysninger, og den anden Del er § 7, der forbyder Selskaberne at anvende en vis nærmere betegnet Fremgangsmaade, som de hidtil har anvendt. Den første Del af Forslaget kan jeg sige, at vi fra konservativ Side ser paa med den største Sympati. Vi finder det rimeligt, at Selskaber, der henvender sig til Offentligheden for at modtage Indskud, bliver undergivet offentligt Tilsyn og Kontrol paa akkurat samme Maade som